

På väg mot vårt framtida Örebro, del 1

Introduktion till stadens byggande.

2014-07-09

Dokumentansvarig på politisk nivå:
Programnämnd Samhällsbyggnad

Dokumentansvarig på tjänstemannanivå:
Stadsbyggnad

Layout: Advant Produktionsbyrå AB

På väg mot vårt framtida Örebro, del 1

**Introduktion till
stadens byggande.**

Innehållsförteckning

Vision	5
Staden både växer och förtätas	6
Örebros karaktär	7
Näringslivet	8
Boendet	9
Grönska	10
Vardagsliv och fritid	11
Miljö och hälsa	12
Trafik	13

En förteckning över länkar till viktiga dokument finns i sista kapitlet i del 2.

Vision

Kommunen har en vision om att bli ”Skandinaviens mest attraktiva medelstora stad”. Med det ska man förstå att tillväxten i sig inte är självändamålet, det är att människor och företag trivs och utvecklas i kommunen som är målet.

För att uppfylla visionen behöver stadsbyggandet skapa en kommun som ger medborgarna möjlighet till ett bra vardagsliv, med trygga boendemiljöer, bra skolor, ett rikt fritidsutbud och rekreationsmöjligheter och tillgänglig service och handel. I ordet attraktiv ligger också skönhetsupplevelser, god gestaltning och grönska. Näringslivets tillväxt och goda kommunikationer är viktigt, men det behöver ske med minskad klimatpåverkan.

All planering i kommunen ska göras med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet som utgångspunkt och med konsekvenserna för barn, jämställdhet och mångfald i åtanke.

I Örebro kommuns [strategi och budget](#) kan du läsa om detta och om politikens vilja att utjämna ojämlika livsvillkor i våra stadsdelar och mycket annat som är viktigt för att klara kommunens utmaningar idag och imorgon.

Staden både växer och förtätas

Sedan år 2007 har Örebro kommun i genomsnitt ökat med cirka 1700 personer per år, vilket gör den till en av de mest snabbväxande av Sveriges största städer. I takt med befolkningsökningen växer också Örebro fysiskt med nya bostäder, arbetsplatser och andra anläggningar.

Kommunen har i översiktsplanen som strategi att Örebro tätorts geografiska utbredning bör vara av sådan storlek att man kan nå större delen av staden till fots och med cykel. Det innebär att staden ska förtätas med bostäder och arbetsplatser i form av kompletteringsbebyggelse i och invid befintliga stadsdelar, och genom att omvandla verksamhetsområden. Enbart förtätning räcker inte till, staden behöver också växa genom att bygga nya stadsdelar. En mindre del av bostadsbyggandet sker i kommunens mindre tätorter och på landsbygden, främst då i den stadsnära landsbygden.

Varför, var och hur vi vill förtäta staden beskrivs i handlingsplanens del 2, med start i kapitel 2. Var och i vilken ordning staden kommer växa med nya stadsdelar visas också i handlingsplanen del 2, i kapitel 3.

Åstråket i centrala Örebro.

Örebros karaktär

Många av Örebros karaktärsdrag återfinns i de flesta mellanstora städer. Exempelvis bebyggelsens tydliga årsringar från innerstadens rutnät ut till de stora bostadsområdena byggda på 1960- och 70-talen som isolerade öar i närhet till naturen, och däremellan storskaliga trafikstråk. Det finns dock två tydliga karaktärsdrag som präglar staden och skiljer ut den från andra. Det ena är en mycket vacker storstadsmässig stadskärna och det andra en mångfald av stadsnära naturområden och gröna kilar långt in i stadsväven. Den kombinationen gör staden unik.

Den intensiva utvecklingsfas som staden upplever nu kommer att innebära förändringar som får betydelse för stadens karaktär. Samtidigt är det viktigt att utgå från de kvaliteter som finns hos bebyggelsen idag och bevara och bygga utveckla utifrån de värdena. Som underlag finns en kulturmiljöinventering för stora delar av staden och kommunen. Hänsyn till kulturmiljö är en aspekt som beskrivs i handlingsplanens del 2, liksom hur grönskan invänt i stadsstrukturen kan utvecklas till ett ännu tydligare drag.

Näringslivet

Örebro är motorn i den regionala utvecklingen, och ska därför ta stort ansvar för efterlevnad av den regionala utvecklingsstrategin. Den omfattar fyra målområden; kunskap och kompetens, innovationer och entreprenörskap, lustfyllda möten och upplevelser, samt den öppna regionen. Tillsammans med våra grannkommuner verkar Örebro kommun för att med förbättrade kommunikationer binda samman arbetsmarknadsregioner.

Örebro har ett starkt, diversifierat och växande näringsliv, och nya jobb och företag är grunden för integrationsutmaningen i Örebro. För att befintliga företag ska kunna växa och utvecklas och nya företag etableras i Örebro är bland annat följande arbete viktigt:

- Säkerställa en god markberedskap för näringslivsutveckling.
- Strategier och handlingsplaner för kommunens näringslivsarbete arbetas fram.
- Landsbygdsstrategi tas fram som en del i att utveckla näringslivet i hela kommunen.
- Expansion av Örebro universitet och samarbete för satsning på innovationsområdet.
- Se naturen som en resurs för tillväxt inom turismnäringen.
- City Örebros arbete att stärka city som handelsområde, samt utvecklingsarbete som pågår i Marieberg och Boglundsängen.
- Arbetet inom logistikregionen i Business Region Örebro tillsammans med Hallsberg, Kumla och Arboga kommun
- Bevara och utveckla Örebro flygplats betydelse för näringslivet i regionen som landets fjärde största fraktflygplats.
- Samarbete i Stockholm Business Alliance.

Läs mer om dessa och fler näringslivssatsningar i [Örebro Strategi och budget](#).

Inom de närmsta 10 åren uppskattas att ca 5000 nya arbetsplatser kommer att skapas i kommunen. Det innebär att det i takt med befolkningsökning och bostadsbyggande behöver planeras och byggas för näringslivet.

I möjligaste mån vill Örebro kommun verka för funktionsblandning, det vill säga att bostäder, arbetsplatser och service lokaliseras i närheten av varandra istället för i renodlade verksamhetsområden och renodlade bostadsområden. Se [översiktsplanen](#) kapitel 7.1. Detta för att minska det totala transportbehovet i staden och för att ge liv och rörelse i en större del av staden under fler delar av dygnet. Kontor kan exempelvis byggas längs trafikleder för att lokaliseras så centralt som möjligt och samtidigt bidra till förtätning och en utvecklad stadsmiljö. Lokaler för handel och service kan inrymmas i bottenvåningar på nya byggnader och genom att förtäta vid befintliga stadsdelscentrum. Hantverkare, lätt industri och andra mindre icke störande verksamheter kan också lokaliseras invid blandade stadsdelar. Vissa typer av arbetsplatser som kräver stora ytor eller som är störande eller medför mycket transporter lokaliseras däremot i nya verksamhetsområden i utkanten av staden.

Läs mer om hur kommunen tänker kring lokalisering av olika slags arbetsplatser i Örebros olika stadsdelar och utbyggnadsområden i [handlingsplanen](#) del 2 kapitel 3 och 4.

En blandad bostadsstruktur på Väster.

Boendet

En god tillgång på bostäder är en förutsättning för att Örebro kommun ska kunna fortsätta att växa.

I Örebro kommun finns idag 67 900 bostäder, fördelat på 45 500 småhus och radhus och 22 400 lägenheter i flerfamiljshus. Inom de kommande 10 åren behöver det byggas ca 700 lägenheter per år. Bostadsbyggandet har mellan 2007-2012 legat på i snitt 550 lägenheter/år. Kommunal markreserv och en god planberedskap är viktiga kommunala redskap för att möjliggöra ett stort bostadsbyggande.

I Översiktsplanen kapitel 6.2 sägs att kommunen vill sträva mot att sammansättningen av människor i varje stadsdel eller tätort i högre grad bör motsvara sammansättningen i hela kommunen (socioekonomisk, åldersmässigt och etniskt). Detta kan åstadkommas på lång sikt genom att man verkar för en blandning av byggnadstyper och upplåtelseformer.

Översiktsplanen säger också att de större utbyggnadsområdena ska i sin inre struktur kännetecknas av en mångfald av byggnadstyper och bostadsstorlekar, och de ska i sin övergripande struktur utformas så att de kompletterar intilliggande bostadsbebyggelse.

Kompletteringsbebyggelse ska göras så att man uppnår en bättre blandning. Ett motiv är att möjliggöra för människor att kunna bo kvar i sin stadsdel under olika skeden av livet. Det innebär att i stadsdelar som är mycket dominerade av villor, exempelvis Lillån eller Adolfsberg och kommunens småorter, ser vi gärna att det byggs bostadsrätts- och hyreslägenheter som är attraktiva för de som vill lämna sin villa. Vid våra stora bostadsområden med hyresrätter behöver det finnas bostäder för de familjer som efterfrågar en annan boendeform, t.ex. en stor bostad eller som vill äga sin bostad, så där är komplettering med exempelvis radhus önskvärt.

Ett av syftena med denna handlingsplan är att förtydliga vad vi i Örebro ser som lämplig blandning i olika typer av stadsdelar, och i vilken skala den bör göras, på stadsdelsnivå eller även inom kvarteret. Läs mer i del 2 i kapitel 3 och 4.

Grönska

Många människor ska kunna njuta av natur och grönska i Örebro. När ny bebyggelse planeras är det viktigt att värna och utveckla den bostadsnära grönskan, träden vi ser från fönstret, friytan på gården, grönskan längs vår promenadrunda och den lilla kojskogen som barnen kan leka i nära hemmen eller vid förskolan.

Översiktsplanen säger att innerstadens parker ska bevaras i sin helhet och att nya parker ska skapas då staden växer. Örebro kommun har en trädgaranti som säger att minst ett nytt träd ska planteras för varje träd som tas bort i de centrala delarna av Örebro stad. Kommunen ska också ta fram förslag på hur grönytefaktor skulle kunna användas i planprocessen. Örebro har en hög ambition för tätortsnära större rekreationsområden.

Se vidare i handlingsplanens del 2 kapitel 7 om förtätning där tillgång till friytor och grönområden är en aspekt som behöver tas hänsyn till.

Som grund för kommunens strategiska arbete med naturvård, fritid och friluftsliv, samt tätortsnära park- och grönområden finns Naturplan för Örebro kommun. Syftet är att säkerställa biologisk mångfald, kulturmiljövärden, attraktiva boendemiljöer, stärkt folkhälsa, ökad turism och möjligheter till en aktiv fritid. Arbetet för nå målen i naturplanen är inriktad på tre saker: att skydda värdefulla områden, att utveckla dessa områdens biologiska värden och olika upplevelsevärden samt att öka tillgängligheten.

Vardagsliv och fritid

Medborgarnas möjlighet till ett bra vardagsliv handlar inte bara om bra bostad och jobb utan om skola och förskola, handel, service, kulturupplevelser, idrott och andra fritidsaktiviteter.

För kulturområdet pågår arbete med en arbetsmodell för implementering och förverkligande av nationell, regional och lokal kulturpolitik inom Örebro kommun. I Örebro kommuns strategi och budget kan du se vilka satsningar kommunen gör de kommande åren. Kommunens olika verksamheter har bland annat som uppdrag att särskilt arbeta med utvecklingen av de västra stadsdelarna.

Alla viktiga målpunkter i personers vardag, så som exempelvis busshållplatsen, livsmedelsbutiken, återvinningsstationen, förskolan och idrottsplatsen, behöver finnas nära eller dit det är lätt att ta sig, i miljöer som upplevs som trygga. Det är dessa målpunkter som utgör våra viktigaste mötesplatser i vardagen. Lokalisering av handel, skolor, fritidsanläggningar och annan service är strukturbildande för en stad och stadsdel, och är därför mycket viktiga beslut.

I del 2 av handlingsplanen, i kapitel 6 visar vi platser i staden där vi ser det som strategiskt att planera in lokaler och byggnader för handel, service och mötesplatser. Det handlar om lokala centrum och viktiga stråk. I översiktsplanen finns ställningstaganden kring lokalisering av handel och service och kommunen har genomfört en handelsutredning som kan ligga till grund för en handelspolicy.

Miljö och hälsa

Örebro kommun ska vara föregångare i arbetet med ekologisk och hållbar utveckling. Miljöprogram för Örebro kommun ger en överblick över kommunens fokusområden inom miljöarbetet (klimat, biologisk mångfald, vatten, giftfri miljö och god bebyggd miljö), med hänvisningar till relevanta dokument.

Kommunen är framgångsrik i sitt klimatarbete och klimatplanen är en viktig grund för de insatser som görs. Det övergripande målet är ett fossilfritt 2050. Målet ska nås med energi-effektivisering, åtgärder i fjärrvärmesystemet, ny förnybar energi, samt lokala åtgärder för att främja transporter med hållbara trafikslag.

Att främja hållbara trafikslag handlar dels om att förtäta staden och bygga mer längs viktiga kollektivtrafikstråk, att lokalisera mer handel och service lokalt, och att bygga en infrastruktur som gör det lätt gå, cykla och åka kollektivt, vilket beskrivs mer i nästa avsnitt.

Kommunen jobbar också aktivt med vattenfrågor, med Vattenplan för Örebro kommun som främsta styrdokument. En Vatten- och avloppsplan visar var det kommer byggas ut kommunalt vatten- och avloppsnät. Dagvatten ska hanteras lokalt, vilket beskrivs i kommunens Dagvattenstrategi. Dagvattenhantering kan med fördel kombineras med grönska.

Arbetet för att säkerställa biologisk mångfald beskrivs i Naturplanen, se avsnittet om Grönska ovan.

En bullerkartläggning har gjorts och det finns en åtgärdsplan för buller.

Trafik

För att trafiksystemet ska fungera effektivt när staden växer behöver den andel av våra förflyttningar som sker med bil minska. För att de centrala delarna av staden ska vara attraktiv att vistas i och ge möjlighet till ett rikt stadsliv behöver en stor del av den värdefulla marken användas till mötesplatser, bostäder, kontor och grönområden, istället för till vägar och parkeringar.

Transportsystemet och infrastrukturen ska utformas så att det blir rationellt att resa på ett hållbart sätt. Kommunens mål är att av det totala antalet resor i Örebro kommun ska andelen gång, cykel och kollektivtrafik utgöra 60 procent år 2020 (andelen var 44 procent år 2011). Därför har ett nytt kollektivtrafiknät tagits i bruk och kommunen satsar bland annat på utbyggnad av cykelvägnätet.

Mer information finns i [Trafikprogram](#) för Örebro Kommun.

Trafik och parkeringssituationen påverkar naturligtvis vad och hur tätt vi kan bygga på olika platser. Se vidare i kapitel 7 om förtätning där trafik och parkering är en aspekt som behöver tas hänsyn till.

Kommunen har en [parkeringsnorm](#) som kommer att revideras och göras mer flexibel.

Örebro kommun

019-21 10 00
orebro.se

2014

FOTO: ÖREBRO KOMMUN
PRODUKTION: ADVANT PRODUKTIONSBYRÅ AB.